

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

**na potrzeby
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**

Gminy Rypin

w zakresie obszaru położonego w miejscowości

Borzymin nad jeziorem Czarownica

Włocławek, kwiecień 2015 r.

Załącznik graficzny

Opracowanie ekofizjograficzne – mapa w skali 1:1000

Opracowanie

mgr Ewa Birek

mgr inż. Wiera Kulczyńska

Wstęp

Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się w oparciu o art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.).

Opracowanie wykonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298), które zostało wydane na podstawie art. 72 ust. 6 ww. ustawy. W rozporządzeniu tym zostały określone rodzaje i zakres opracowań ekofizjograficznych. Dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się podstawowe opracowanie ekofizjograficzne.

Cel i zakres opracowania

Opracowanie ma na celu rozpoznanie, analizę i ocenę aktualnych warunków środowiska przyrodniczego (jego poszczególnych elementów we wzajemnym powiązaniu) oraz określenie uwarunkowań przyrodniczych rozwoju lub przekształceń w zagospodarowaniu przestrzeni przy zapewnieniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

Zakres opracowania obejmuje obszar wyznaczony w załączniku do Uchwały Nr XXXVI/208/14 Rady Gminy Rypin z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Borzymin nad Jeziorem Czarownica. Obszar przeznaczony do sporządzenia miejscowego planu obejmuje działki nr 8/1, 8/3, 8/4, 11 oraz część działki nr 12 (Jezioro Czarownica) w pasie o szerokości 50 m od granicy z działką nr 11.

Działki nr ewid. 8/1, 8/3, 8/4 stanowią własność Gminy Rypin, dz. nr ewid. 11 Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a dz. nr ewid. 12 Skarbu Państwa w zarządzie Marszałka Województwa Kujawsko- Pomorskiego.

Obszar ten w granicach działek nr 8/1, 8/3, 8/4, 11 objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych we wsi Borzymin nad jeziorem Czarownica przyjętym Uchwałą Nr 71/95 Rady Gminy w Rypinie z dnia 27 września 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Wł. Nr 15, poz. 74 z dnia 22 listopada 1995 r.).

Przedmiotem planu jest ustalenie nowych zasad zagospodarowania przestrzennego na ww. obszarze.

Opracowanie ekofizjograficzne jest dokumentacją charakteryzującą poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego na obszarze objętym planem i w jego otoczeniu, w ich wzajemnym powiązaniu. Wykonywane jest z wyprzedzeniem, przed podjęciem prac planistycznych, w celu:

- dostosowania funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych,
- zapewnienia trwałości podstawowych procesów przyrodniczych,
- zapewnienia warunków odnawialności zasobów przyrodniczych,
- eliminowania lub ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi.

Zakres opracowania ekofizjograficznego obejmuje:

- charakterystykę i diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- wstępną prognozę dalszych zmian w środowisku, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie,
- określenie przyrodniczych predyspozycji funkcjonalno-przestrzennych i przydatności do użytkowania i zagospodarowania,
- określenie uwarunkowań ekofizjograficznych formułowanych w postaci wniosków.

Integralną częścią opracowania jest załącznik graficzny w skali 1:1000 takiej samej, w jakiej zostanie wykonany projekt planu. Załącznik zawiera kartograficzny obraz uwarunkowań ekofizjograficznych terenu – w zakresie przestrzennym wykazującym związki z przedmiotem opracowania.

Dodatkowo załączono wyrys ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, mapy kierunków zagospodarowania przestrzennego w skali 1:25 000.

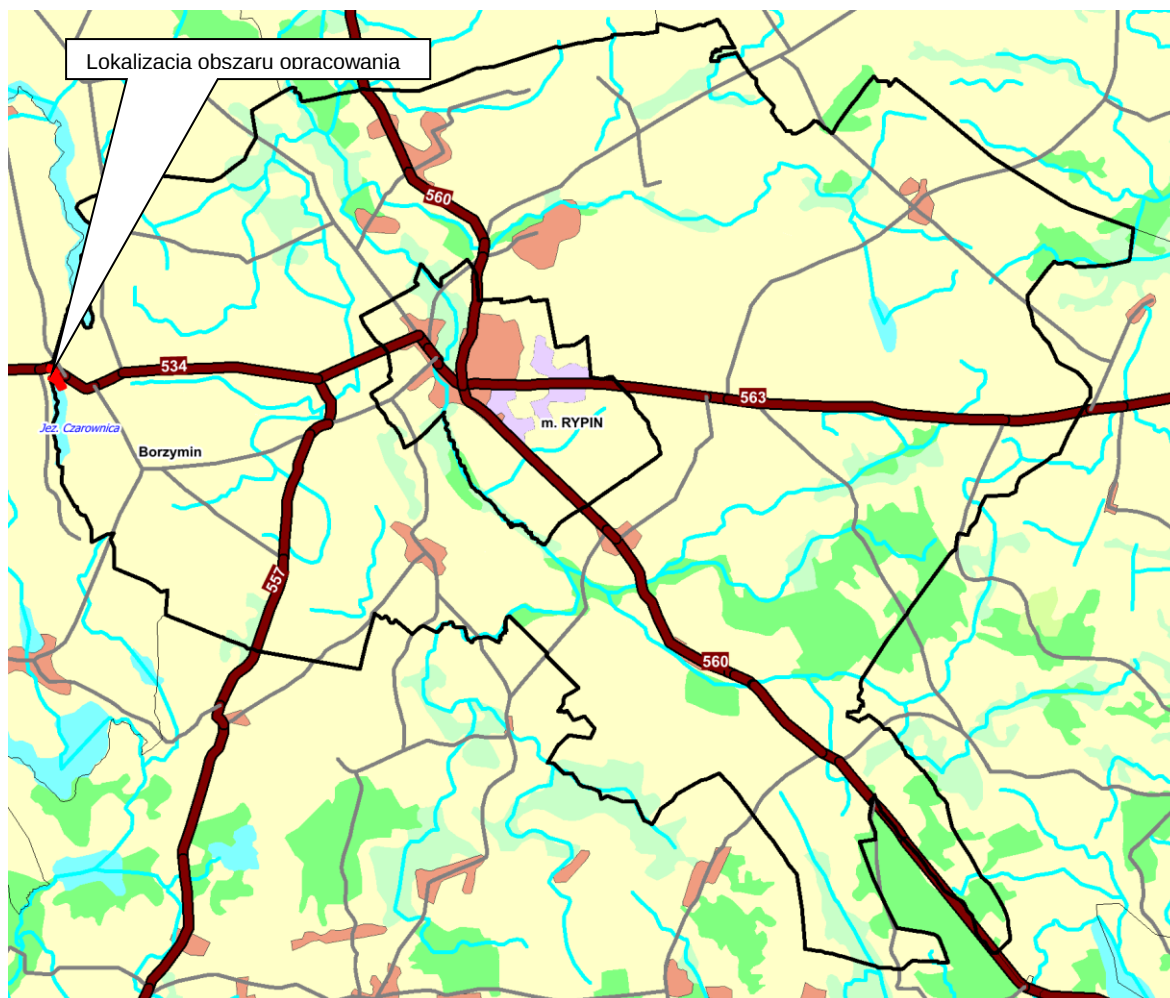
Rysunek 1 Obszar objęty opracowaniem

Źródło: załącznik do Uchwały Nr XXXVI/208/14 Rady Gminy Rypin z dnia 30 kwietnia 2014 r.

Wykorzystane materiały

- Uchwała Nr XXXVI/208/14 Rady Gminy Rypin z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Borzymin nad Jeziorem Czarownica
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin uchwalone Uchwałą Nr 128/01 Zarządu Gminy Rypin z dnia 26 czerwca 2001 roku oraz materiały wejściowe opracowane do studium, w tym „Diagnoza stanu środowiska przyrodniczego – Gmina Rypin” – Z. Brenda - Włocławek 2001,
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla gminy Rypin na lata 2004 – 2013 (Uchwała nr XXIV/115/05 Rady Gminy Rypin z dnia 7 marca 2005r.),
- Plan Odnowy Miejscowości Borzymin na lata 2009-2015 - Załącznik do uchwały Nr XXVIII/206/09 Rady Gminy Rypin z dnia 27 października 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Borzymin
- Poradnik dotyczący gospodarki ściekowej w kontekście wykonywania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2010.
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko- pomorskiego, Bibl. Monit. Środowiska, Bydgoszcz: 2013 r. i z lat poprzednich,
- Przyroda województwa kujawsko-pomorskiego, praca zbiorowa, Bydgoszcz 2001 r.,
- Środowisko przyrodnicze w województwie włocławskim, Włocławskie Towarzystwo Naukowe, Włocławek 1997,
- Geografia fizyczna Polski, oprac. J. Kondracki, PWN Warszawa, 1988,
- Geografia Polski - mezoregiony fizyczno- geograficzne, J. Kondracki - PWN 1994
- Środowisko przyrodnicze w województwie włocławskim. Rozmieszczenie i zróżnicowanie gleb. WTN Włocławek 1997,
- Zarys Nauk Geologicznych. Geologia historyczna E. Passendorfer, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa 1968,
- Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska na terenie gminy Rypin - L. Żurak, G. Chomicka - ZUG „Geo-Wiert s.c. Kielce,
- Województwo Włocławskie - monografia Regionalna – A. Dylikowa, T. Klatka, Uniwersytet Łódzki, Urząd Wojewódzki Włocławek 1982,
- Szata roślinna Polski – W. Szafer, PWN Warszawa 1972,
- Zarys klimatu Polski, A. Woś - Wydawnictwo Naukowe UAM 1995,
- Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko – pomorskim za rok 2012, Bydgoszcz-Toruń-Włocławek, kwiecień 2013,
- Strona www Urzędu Gminy Rypin <http://www.bip.rypin.pl/>,
- Strona www Starostwa Powiatowego w Rypinie <http://www.powiatrypinski.pl/>,
- <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/>;
- <http://geoportal.pgi.gov.pl>
- <http://bydgoszcz.rdos.gov.pl>
- <http://wios.bydgoszcz.pl>
- Materiały i obserwacje własne z wizji lokalnej.

Rysunek 3 Teren objęty projektem planu na tle gminy

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych ogólnogeograficznych BDO250GIS

a) Poszczególne elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku

Budowa geologiczna oraz warunki gruntowo-wodne

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (J. Kondracki, 1988), obszar objęty sporządzanym planem położony jest na Pojezierzu Dobrzyńskim (zwanym też Wysoczyzną Dobrzyńską). Jest to falista wysoczyzna morenowa z dominującym krajobrazem drobnych, niewysokich pagórków, kontrastujących z bardzo licznie reprezentowanymi większymi lub mniejszymi rynnowymi obniżeniami i zamkniętymi zakłębłościami wytopiskowymi o dnach bądź stałe podmokłych, bądź wypełniających się wodą jedynie okresowo.

Obszar charakteryzuje się korzystnymi warunkami geologiczno-inżynierskimi oraz gruntowo – wodnymi.

Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawowym celem środowiskowym Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie do 2015 r. w krajach Unii Europejskiej dobrego stanu wszystkich wód powierzchniowych i podziemnych. Cel ten będzie realizowany w pierwszej kolejności poprzez ochronę przed pogarszaniem się stanu wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym oraz poprawę stanu wód i ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka. W kolejnych kilkunastu latach ma nastąpić osiągnięcie dobrego stanu wód również tam, gdzie warunki naturalne, techniczne i ekonomiczne uniemożliwiają jego osiągnięcie w pierwszym etapie.

Dla realizacji założonych celów podzielono wody na mniejsze, ale znaczące części (tzw. części wód). Dla każdej z tych części określono „stan idealny” (warunki referencyjne - ustalone dla poszczególnych typów wód wartości wzorcowe w zakresie elementów jakości hydromorfologicznej i fizykochemicznej, a przede wszystkim jakości biologicznej, odpowiadającej bardzo dobremu stanowi ekologicznemu tych wód), a także cele środowiskowe, do których należy dążyć (stan dobry). Następnie zbadano obecny stan środowiska wodnego i ustalono, co mu zagraża – źródła zanieczyszczeń (presje i oddziaływania), a także przeanalizowano prognozy i kierunki zmian w różnych sektorach życia społeczno-gospodarczego i przepisach prawnych dotyczących środowiska wodnego dla oszacowania ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych i dla określenia problemów związanych z gospodarowaniem wodami, jakie z tego wynikają (istotne problemy gospodarki wodnej). Elementem kończącym cały cykl ma być opracowanie planów wdrażania programu wodno-środowiskowego dla poszczególnych obszarów (plany gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy).

Obszar opracowania planu zlokalizowany jest w obszarze Regionu Wodnego Dolnej Wisły, dla którego opracowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjęty Uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. (M.P. z dnia 21 czerwca 2011 r., Nr 49, poz. 549). Wisła płynie w odległości ok. 50 km na zachód od analizowanego obszaru.

Pod względem hydrograficznym cały obszar gminy położony jest w obszarze zlewni rzeki Drwęcy. Głównym ciekim i jednocześnie osią hydrograficzną jest rzeka Rypienica. Jej źródła położone są na wysokości 131 m n.p.m. w okolicach wsi Modlin i Wólka w gminie Skrwilno. Rzeka ma całkowitą długość 34,4 km oraz średni spadek 1,9%. Na obszarze gminy Rypin parametry te wynoszą odpowiednio 17,2 km oraz 2,2%.

Obszar objęty opracowaniem planu zlokalizowany jest na terenie jednolitej części wód powierzchniowych wyznaczonej dla rzeki Rypienicy oznaczonej kodem europejskim - Rypienica od dopływu z jeziora Długiego z jeziorem Długim (PLRW20001728889).

Przeprowadzona w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych wskazała na zły stan wymienionej wyżej jcw oraz na ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych – dobrego stanu wód do 2015 roku, we wszystkich kategoriach.

Przez obszar objęty planem nie przebiega żaden ciek, a najbliższe Dopływy spod Czyżewa i Głowińska, płyną w odległości ok. 0,5 km na północ i wschód od tego obszaru. Rzeka Rypienica płynie w odległości ok. 5,5 km na wschód od obszaru objętego opracowaniem.

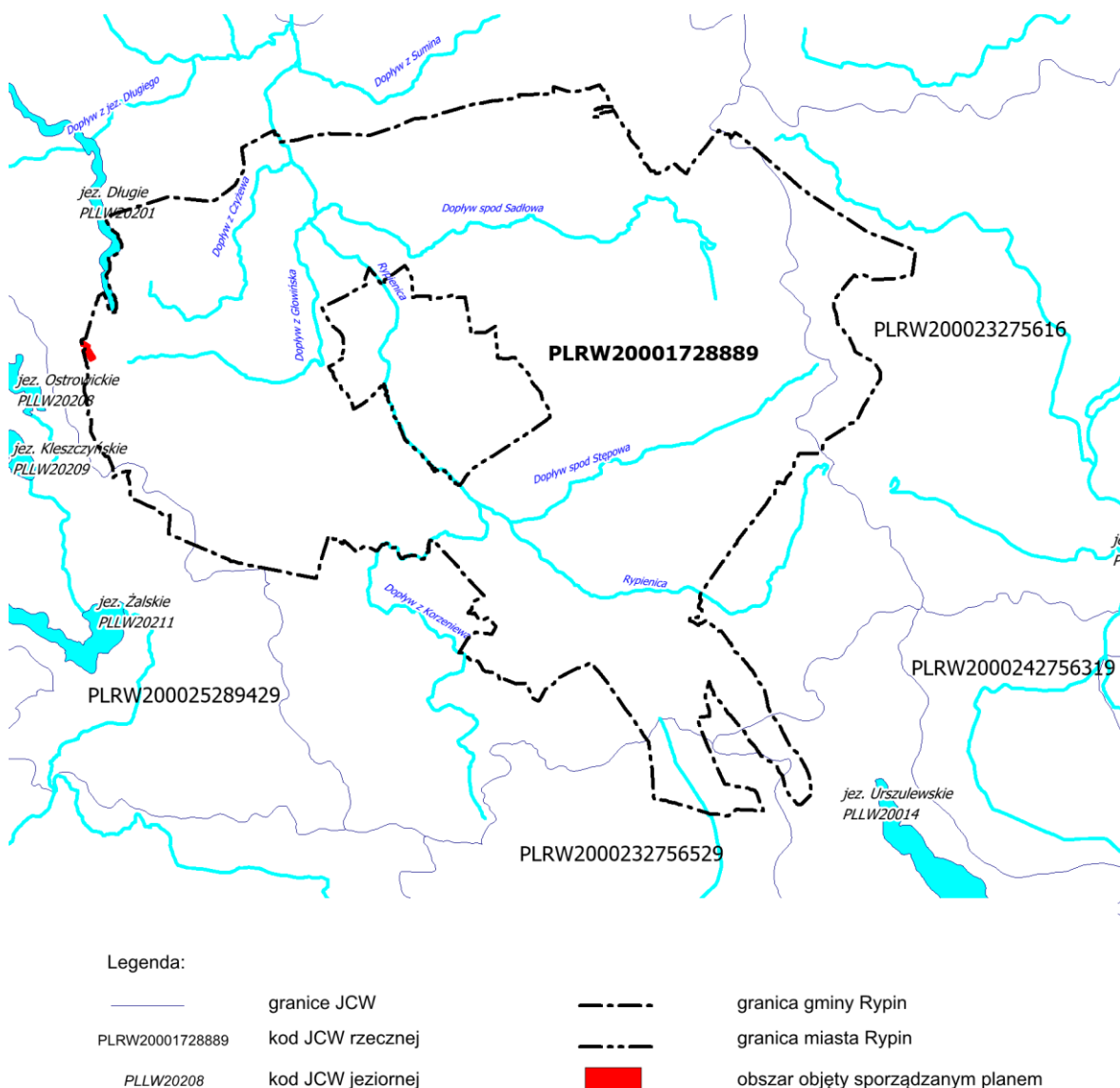
Na obszarze gminy Rypin znajdują się tylko dwa większe jeziora. Jest to jezioro Czarownica o powierzchni 22,4 ha (obszar opracowania planu miejscowego) oraz jezioro Sadłowskie, którego wody zajmują średnią powierzchnię 21 ha.

Rysunek 4 Jezioro Czarownica latem

Źródło: <http://google.pl/maps>

W sąsiedztwie obszaru objętego planem zlokalizowane są następujące jeziora stanowiące jednolite części wód powierzchniowych jeziornych: jezioro Długie położone w kierunku północnym oznaczone kodem europejskim PLLW20201 (gmina Wąpielsk) oraz jezioro Ostrowickie oznaczone kodem europejskim PLLW20208 i jezioro Kleszczyńskie oznaczone kodem europejskim PLLW20209 położone na południowy zachód od obszaru objętego opracowaniem (gmina Brzuze).

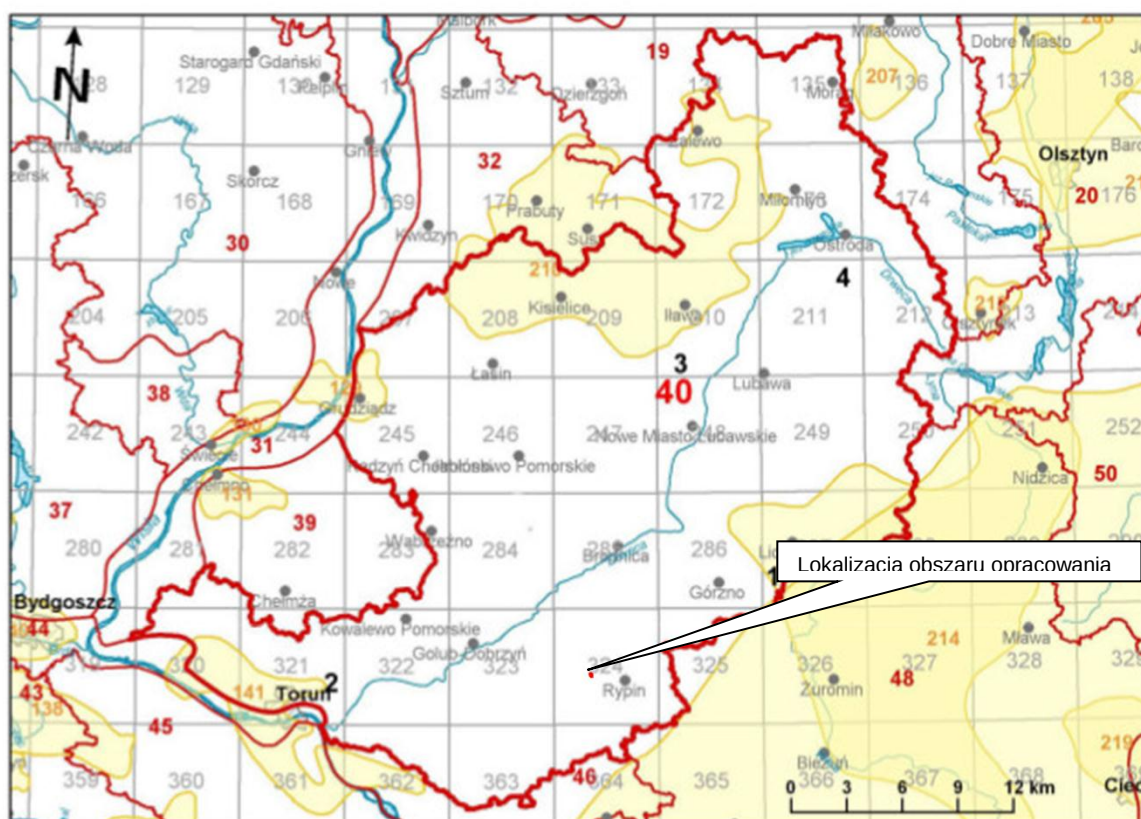
Rysunek 5 Obszar opracowania na tle jednolitych części wód rzecznych i jeziornych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, (M.P. z dnia 21 czerwca 2011 r., Nr 49, poz. 549), <http://geoportal.kzgw.gov.pl/>, źródłem danych hydrograficznych jest Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Najbardziej zasobne wody podziemne są wyróżniane jako „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych” (GZWP). Obszar objęty sporządzanym planem miejscowym położony jest poza zasięgami GZWP.

W wyniku podziału obszaru Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) wyznaczono 161 JCWPd. Na obszarze dorzecza Wisły występuje 90 JCWPd (*Informacje pochodzą z Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły*). Analizowany obszar położony jest na

obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem JCWPd PLGW 230040 (nazwa JCWPd 40) zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły, obszar dorzecza Wisły.

Rysunek 6 Obszar opracowania planu na tle jednolitych części wód podziemnych oraz GZWP

Źródło: Jednolite części wód podziemnych – charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna. Państwowa Służba Hydrogeologiczna
http://psh.gov.pl/artykuly_i_publicacje/publikacje/jednolite-czesci-wod-podziemnych-charakterystyka-geologiczna-i-hydrogeologiczna.html

Gleby

Południowo-wschodnia i wschodnia część gminy położona jest na falistym obszarze sandrowym, charakteryzującym się typem gleb rdzawych, dla rolnictwa mało przydatnych. Bonitacyjnie należą do klas V – VI Rz. W rolniczej przydatności tworzą kompleksy żytnie słabe i żytnio-lubinowe.

Pozostały obszar gminy położony jest na falistej wysoczyźnie morenowej, gdzie dominującym typem genetycznym są gleby płowe. Zbudowane są z piasków gliniastych i słabogliniastych oraz glin zwałowych. Bonitacyjnie należą do klas IIIa – IVb, a w rolniczej przydatności tworzą kompleksy żytnie bardzo dobre i pszenne dobre. Duże zróżnicowanie w ukształtowaniu powierzchni ziemi powoduje znaczne utrudnienia w pracach agrotechnicznych oraz sprzyja niekorzystnym zjawiskom erozji gleb.

Gleby klas IVa - IVb wytworzone są głównie z różnych piasków i żwirów gliniastych oraz glin, utworów pyłowych i piasków gliniastych. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późn. zm.) przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III wymaga zgody właściwego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W obszarze opracowania nie występują w/w grunty chronione.

Gleby klas V i VI wytworzone są głównie ze żwirów piaszczystych i gliniastych, piasków słabogliniastych. Są to słabe gleby, trudne do uprawy, często o wysokim poziomie zalegania wód gruntowych.

Obszar objęty projektem planu obejmuje działki nr 8/1, 8/3, 8/4, 11 oraz część działki nr 12 (Jezioro Czarownica) w pasie o szerokości 50 m od granicy z działką nr 11, które zgodnie z informacjami o działce stanowią grunty orne klasy RIVb i RV, pastwiska trwałe PsIV, łąki trwałe ŁV, nieużytki N i wody W.

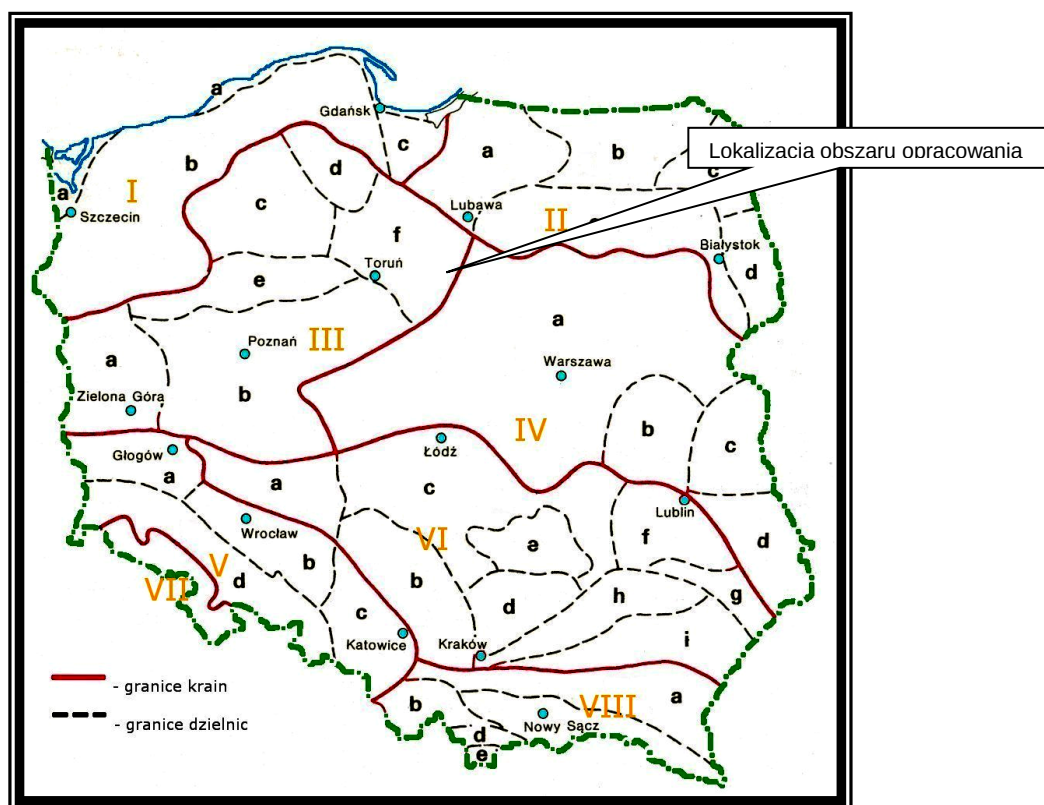
Szata roślinna

Szata roślinna jest układem dynamicznym, zależnym od przekształceń środowiska. Współcześnie czynnikiem determinującym przeobrażenia szaty roślinnej i decydującym o jej wyglądzie jest działalność człowieka (antropopresja).

Prawie cały obszar województwa kujawsko-pomorskiego należy do krainy Wielkopolsko-Pomorskiej, w której na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wyodrębnia się 5 dzielnic przyrodniczo-leśnych:

- Borów Tucholskich ,
- Pojezierza Krajeńskiego,
- Pojezierza Chełmińskiego – Dobrzyńskiego,
- Kotliny Toruńsko - Płockiej,
- Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej.

Gmina Rypin położona jest w dzielnicy Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego.

Rysunek 7 Lokalizacja obszaru opracowania na tle dzielnic przyrodniczo-leśnych
Źródło: Kondracki. J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998

Obszar objęty planem charakteryzuje się niskim stopniem bioróżnorodności, występują zbiorowiska typowe dla terenów nieużytkowanych.

W części obszaru przylegającym do jeziora, gdzie tereny są okresowo podmokłe (łąki, pastwiska, nieużytki), występują zadrzewienia i zakrzaczenia.

Rysunek 8 Zadrzewienia i zakrzaczenia w obszarze opracowania

Źródło: fotografia Urząd Gminy Rypin

Fauna

Na obszarze objętym sporządzanym planem, występują zwierzęta pospolite związane z polami uprawnymi i ogrodami. Nie są tu spotykane rzadkie gatunki płazów, gadów czy ssaków. Z ssaków najliczniej występują na polach drobne gryzonie, rzadko spotykana jest kuna. Występujące tu ptaki należą do gatunków pospolitych na terenie pól oraz bytujących przy terenach zurbanizowanych. Nie występują tu gatunki ptaków ani ssaków uznawane za gatunki zagrożone, czy rzadkie w Polsce.

Klimat

Polska położona jest w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego. Warunki klimatyczne są ważnym czynnikiem wpływającym na rozprzestrzenianie się i stężenie zanieczyszczeń w atmosferze (prędkość, kierunek wiatru, temperatura powietrza i opady atmosferyczne).

Gmina Rypin położona jest w centralnej Polsce i posiada klimat, którego ogólne cechy nawiązują do klimatu całej Polski – jest to klimat umiarkowany. Urozmaicona rzeźba powierzchni, nierównomierne rozmieszczenie lasów oraz duża ilość podmokłości powodują, że obszar gminy jest zróżnicowany pod względem warunków klimatu lokalnego. Szczególnie wyróżnia się topoklimat doliny Rypienicy oraz dużych kompleksów łąkowo-bagiennych w rejonie Sadłowa, Rusinowa i Stępowa. Charakteryzuje się on głównie znacznie większą wilgotnością względną powietrza oraz mniejszymi amplitudami temperatury.

Charakterystyczną cechą klimatu obszaru opracowania jest jego przejściowość – pomiędzy klimatem morskim a kontynentalnym. Średnie temperatury powietrza oscylują w granicach 8,0°C, przy czym w najcieplejszym miesiącu - lipcu średnia temperatura wynosi +18 °C, a w najzimniejszym miesiącu - styczniu średnia temperatura wynosi -2 °C. Średni opad roczny wynosi około 550 - 600 mm. Z tego na okres wegetacji roślin uprawnych przypada około 350 mm (wg danych z wielolecia IMGW). Najwyższe średnie miesięczne sumy opadów przypadają na lipiec (ok. 700 mm) a najniższe w miesiącu lutym (ok. 200 mm). Długość okresu wegetacyjnego wynosi 200 – 215 dni.

Czas trwania okresu zimowego oraz letniego szacowany jest na około po 80 -90 dni. Na omawianym obszarze przeważającym kierunkiem wiatrów jest zachodni.

Obszar objęty zmianą planu charakteryzuje się dobrymi warunkami topoklimatycznymi. Cały teren jest suchy, dobrze nasłoneczniony i przewietrzany.

b) Dotychczasowe zmiany w środowisku

Zdecydowana większość obszaru objętego sporządzanym planem od wielu lat jest nieużytkowana. Na zachód od tego terenu zlokalizowane są budynki rekreacji indywidualnej (domki letniskowe). Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa występuje w po drugiej stronie drogi wojewódzkiej.

Rysunek 9 Zabudowa rekreacji indywidualnej w sąsiedztwie obszaru objętego sporządzanym planem miejscowym
Źródło: <http://google.pl/maps>

Rysunek 10 Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana po drugiej stronie drogi wojewódzkiej
Źródło: <http://google.pl/maps>

c) Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodność biologiczna

Obszar sporządzanego planu jest nieużytkowany, charakteryzuje się niskim stopniem bioróżnorodności.

Rysunek 11. Obszar objęty planem miejscowym

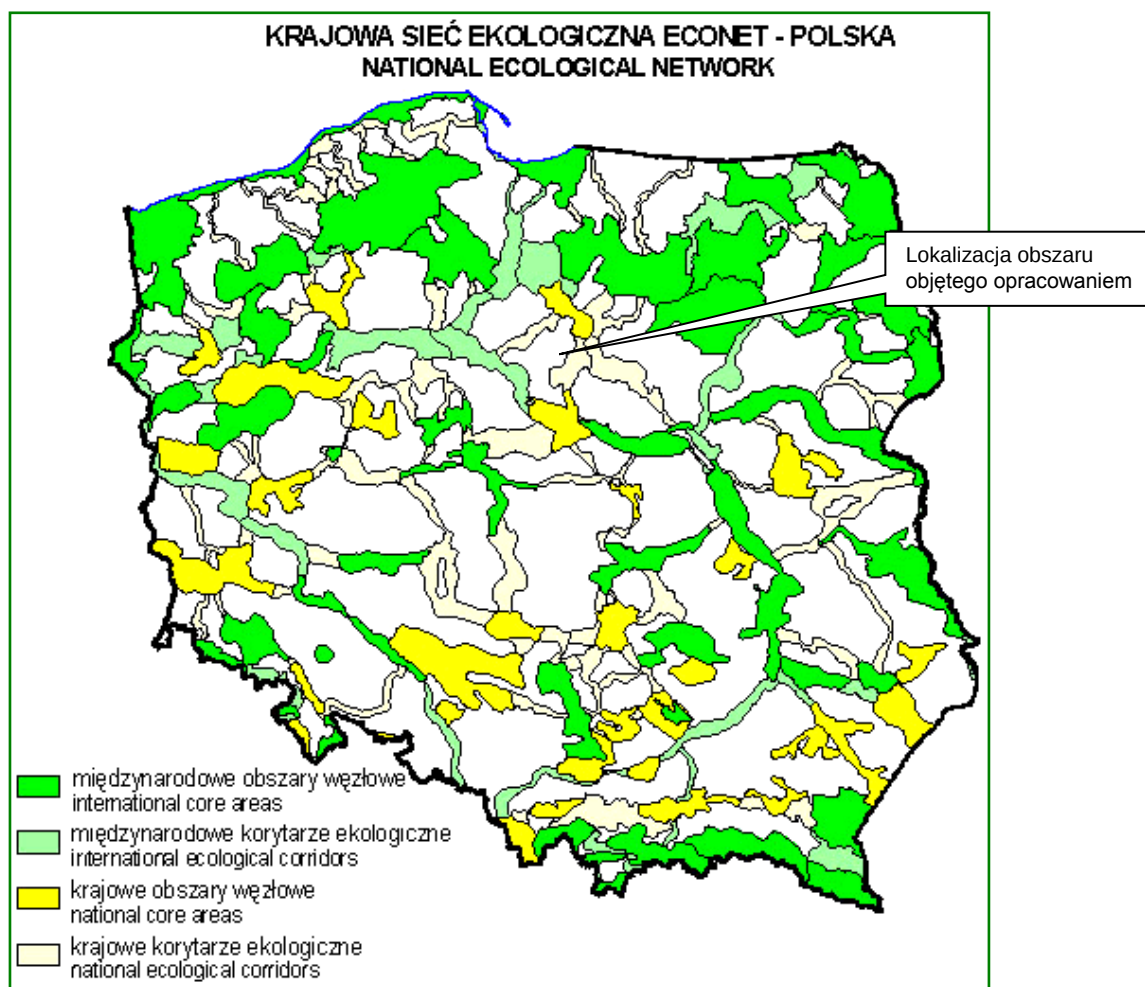
Źródło: fotografia Urząd Gminy Rypin

d) Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

Sieć ekologiczna ECONET

Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA została opracowana w 1995 i 1996 roku przez zespół Autorów pod kierownictwem dr Anny Liro jako projekt badawczy National Nature Plan (NNP) w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN).

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

Rysunek 12 Obszar opracowania na tle krajowej sieci ekologicznej ECONET

Źródło: Instytut Ochrony Środowiska (www.ios.edu.pl)

Teren obszaru opracowania położony jest poza obszarami węzłowymi, biocentrami i strefami buforowymi oraz ostojami ptactwa.

e) Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

Wśród form ochrony przyrody wymienionych w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) na terenie objętym sporządzanym planem miejscowym, nie występują: parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

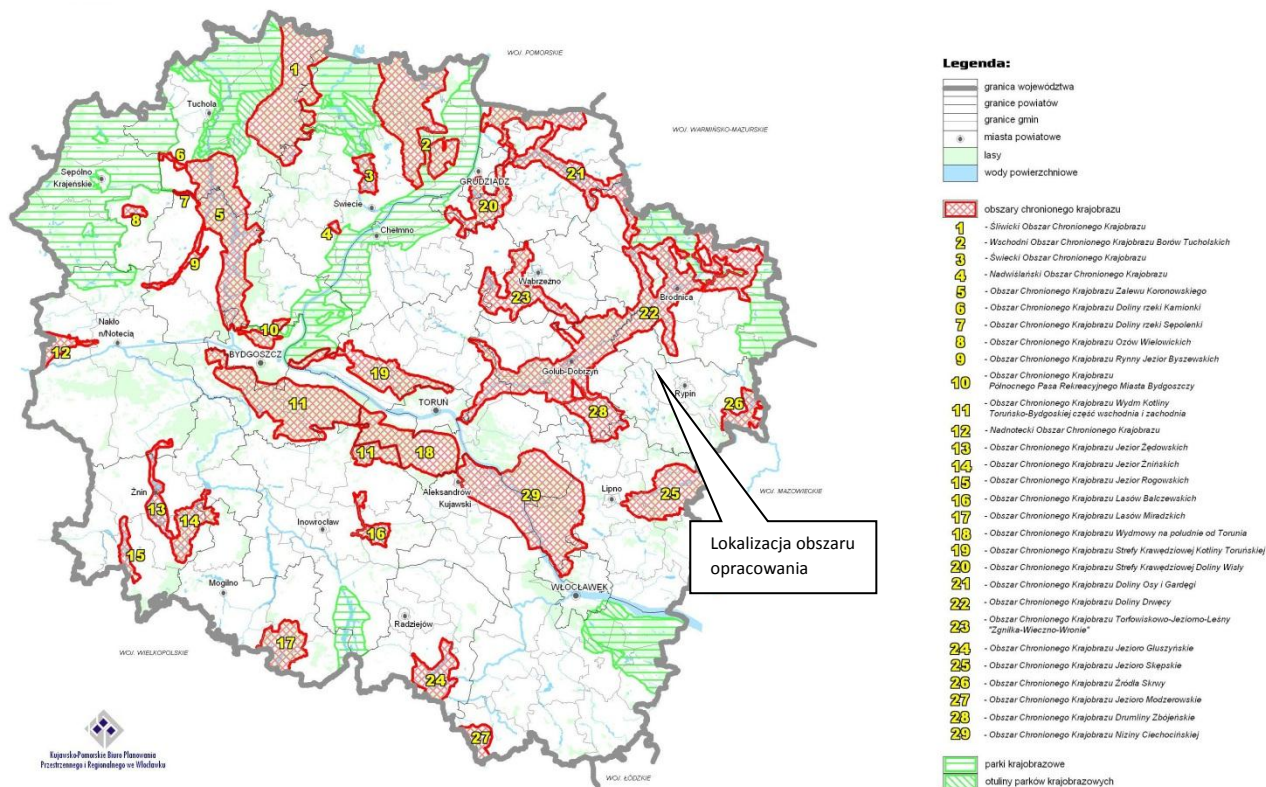
Obszar Natura 2000¹ położony najbliżej obszaru objętego opracowaniem to Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002, znajdujący się w kierunku północno-wschodnim i oddalony o ok. 22 km. Dolina Dolnej Wisły PLB040003, położona jest w kierunku zachodnim w odległości ok. 40km.

Najbliższe specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000 położone są w kierunku północno – wschodnim: Ostoja Lidzbarska PLH280012 oddalona o ok. 13,5 km, Mszar Płociczno PLH040035 oddalony o ok. 14,5 km oraz położona w kierunku północno-zachodnim Dolina Drwęcy PLH280001 oddalona ok. 15,5 km. W kierunku południowym najbliższy obszar to położony ok. 19 km - Torfowisko Mieleńskie PLH040018. Nieszawska Dolina Wisły PLH040039 i Włocławska Dolina

¹ PLB – specjalne obszary ochrony ptaków
PLH – obszary mające znaczenie dla Wspólnoty

o ochronie przyrody, ale jest terenem, na którym problemy ochrony przyrody i środowiska powinny być traktowane w sposób priorytetowy.

Rysunek 14 Obszary opracowania na tle obszarów chronionego krajobrazu i parków krajobrazowych
 Źródło: Załącznik nr 30 do Uchwały nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21.03.2011r.

W obszarze objętym sporządzanym planem miejscowym nie znajduje się żadna inna forma ochrony przyrody wymieniona w ustawie o ochronie przyrody.

f) Zasoby surowców mineralnych

W obszarze objętym sporządzanym planem miejscowym nie występują złoża surowców mineralnych.

g) Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Obszar objęty sporządzanym planem miejscowym zlokalizowany jest poza strefami ochrony konserwatorskiej oraz nie znajdują się na nim obiekty zabytkowe wpisane do rejestru bądź figurujące w gminnej Ewidencji Zabytków i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Ponadto na tym terenie nie znajdują się udokumentowane stanowiska archeologiczne.

h) Jakość środowiska oraz jego zagrożenia

Zasoby i walory środowiska ulegają licznym zagrożeniom. Źródła zagrożeń są wewnętrzne, zlokalizowane na terenie gminy i zewnętrzne, w tym znacznie oddalone.

Jednym z czynników degradujących środowisko przyrodnicze, a w szczególności tereny użytkowane rolniczo jest erozja gleb. W obszarze objętym sporządzanym planem występują tereny

narażone na zjawisko erozji eolicznej - duże, płaskie przestrzenie gruntów ornych, pozbawione większych skupisk zadrzewień śródpolnych. W jej wyniku wywiewane są z wierzchniej warstwy profilu glebowego drobne cząstki organiczne i mineralne, stanowiące najbardziej wartościowe składniki. Najczęściej zjawisko to występuje w okresie wiosennym, kiedy gleba pozbawiona jest roślinności i często przesuszona w wierzchniej warstwie.

Największą część emisji zanieczyszczeń stanowi emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw w kotłowniach lokalnych opalanych węglem oraz emisja spalin i pyłów pochodząca z ruchu samochodowego oraz kolejowego.

Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem polega na zapobieganiu przekraczaniu dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu i ograniczaniu ilości lub eliminowaniu wprowadzania do powietrza tych substancji. Należy dążyć więc do likwidacji źródeł zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. nr 192 poz. 1883). Zostały one zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dla miejsc dostępnych dla ludności. Prowadzone corocznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy począwszy od 2006 r. pomiary w różnych punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach ogólnodostępnych dla ludności, w rejonie oddziaływania źródeł emisji pól elektromagnetycznych (stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne) nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów natężenia pola elektromagnetycznego w żadnym punkcie pomiarowym. Należy więc uznać, że w obszarze objętym sporządzanym planem miejscowym takie zagrożenia nie występują.

Do źródeł zagrożeń należą również inwestycje o charakterze lokalnym i ponadlokalnym o możliwym negatywnym oddziaływaniu na środowisko. Należą do nich zakłady emitujące zanieczyszczenia powietrza, m.in.: tartaki, odlewnie metali nieżelaznych, ubojnie, stacje paliw, oczyszczalnie ścieków oraz inne przedsięwzięcia, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała konieczność wykonania raportu oddziaływania na środowisko.

W obszarze objętym sporządzanym planem brak jest w/w zakładów.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że jakość środowiska w obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego należy uznać za dobrą.

3. Diagnoza stanu oraz funkcjonowania środowiska

a) Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji

Pojęcie odporności środowiska przyrodniczego na degradację, czyli na pogarszanie jakości jego poszczególnych elementów lub cech oraz zachwianie równowagi, rozumiane jest jako zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi mimo naruszenia jej przez czynniki o właściwościach antagonalnych zarówno pochodzenia naturalnego jak i sztucznego. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwia uchwycenie komponentów o najmniejszej odporności na czynniki niszczące, co ułatwia podjęcie odpowiednich środków ich ochrony.

Pod pojęciem odporności rozumie się najczęściej taką progową wartość parametrów otoczenia systemu przyrodniczego, przy której system się nie zmienia lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia. System przyrodniczy posiada zdolność utrzymywania lub odtwarzania swej struktury i funkcji w warunkach zmian zewnętrznych, czyli powracania do stanu normalnego po jego

naruszeniu. Zdolność do regeneracji wszystkich elementów środowiska nie jest możliwa, na przykład w przypadku powstania nowych, trwałych obiektów kubaturowych, walory krajobrazowe zostaną utracone na zawsze.

W analizowanym obszarze objętym uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie zaszły istotne procesy przyrodnicze, środowisko nie uległo przekształceniu.

b) Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej

W obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie występują zasoby przyrodnicze objęte ochroną prawną ani też o wartości przemawiającej za koniecznością objęcia ich ochroną.

c) Ocena stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania

W obszarze sporządzanego planu i jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary objęte ochroną krajobrazową ani też obszary o walorach krajobrazowych przemawiających za koniecznością objęcia ich ochroną.

d) Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Ocenia się, że obecny sposób zagospodarowania i użytkowania obszaru sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest w dużej mierze zgodny z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

e) Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku

Obszar objęty sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w większości jest nieużytkowany. W sąsiedztwie obszaru objętego planem, w kierunku południowo-wschodnim i południowym rozwija się zabudowa rekreacji indywidualnej.

f) Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania

Przeprowadzona analiza wskazuje, że obszar objęty sporządzanym planem miejscowym jest obszarem nieużytkowanym. Nie występują tu obszary i obiekty prawnie chronione ani też obszary i obiekty o walorach przemawiających za koniecznością objęcia ich ochroną. Jakość środowiska w analizowanym obszarze należy uznać za dobrą.

Do zidentyfikowanych na analizowanym obszarze zagrożeń należą:

- emisja zanieczyszczeń pochodzących z energetycznego spalania paliw w kotłowniach lokalnych zlokalizowanych po drugiej stronie drogi wojewódzkiej,
- istniejąca w sąsiedztwie zabudowa rekreacji indywidualnej rozwiązująca gospodarkę ściekową poprzez zbiorniki bezodpływowe

Możliwości ograniczania zidentyfikowanych zagrożeń:

- emisji pochodzących z kotłowni lokalnych- ograniczanie źródeł zanieczyszczeń poprzez zmianę czynnika grzewczego na paliwa ekologiczne,
- kontrole szczelności zbiorników na ścieki wraz z przyłączami kanalizacyjnymi oraz systematyczne sprawdzanie częstotliwości opróżniania tych zbiorników.

4. Wstępna prognoza zmian zachodzących w środowisku

W obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego planowane jest odstępianie od dotychczasowego użytkowania terenu poprzez wprowadzenie funkcji usług sportu i rekreacji.

Oddziaływanie na glebę

Wprowadzenie zabudowy kubaturowej wraz z budową infrastruktury technicznej na części obszaru objętego sporządzanym planem miejscowym spowoduje trwałe zmiany w warstwie glebowej. Pozostawienie znacznych powierzchni biologicznie czynnych zmniejszy zagrożenie erozją eoliczną oraz wzbogaci zasoby środowiska biotycznego.

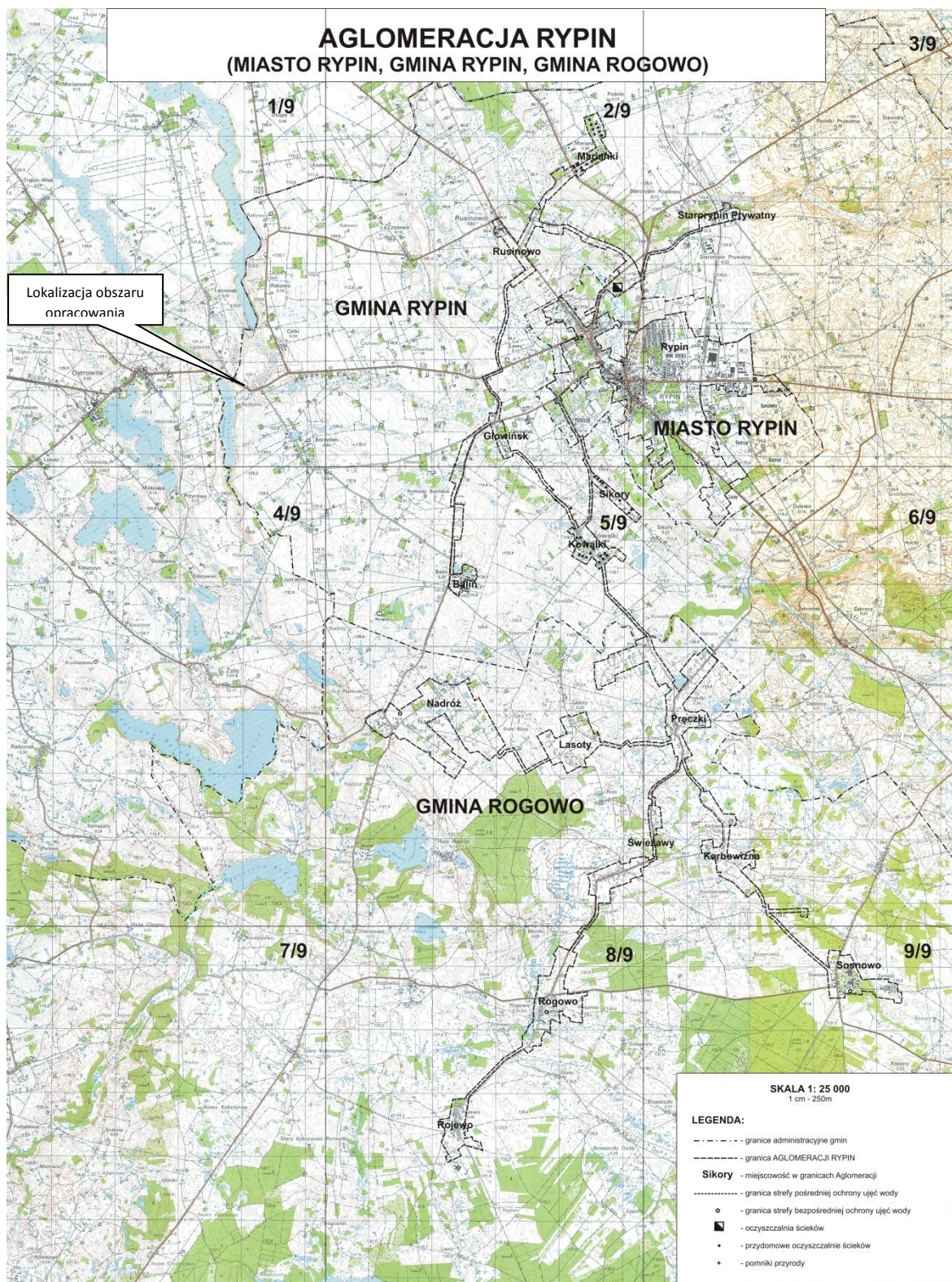
Wpływ na wody podziemne

Zagrożeniem dla wód gruntowych będą przede wszystkim ścieki socjalno- bytowe. Instrumentem koordynującym działania w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w celu wypełnienia zobowiązań przyjętych w Traktacie Akcesyjnym oraz postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych.

Uchwałą nr IV/84/15 Sejmiku Województwa Kujawsko- Pomorskiego z dnia 2 marca 2015 r. wyznaczona została aglomeracja kanalizacyjna Rypin (Dz. Urz. Woj. Kujawsko – Pomorskiego z 2015 r. poz. 720). Aglomeracja oparta jest o oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w miejscowości Rypin i obsługuje miasto Rypin oraz wsie: Balin, Głowińsk, Kowalki, Ławy, Rusinowo, Starorypin Prywatny, Marianki, Sikory, położone w gminie Rypin; wsie: Rogowo, Rojewo, Świeżawy, Zamość, Sosnowo, Karbowizna, Lasoty, Nadróż, Pręczki.

Obszar planu miejscowego położony jest poza wyznaczonym obszarze aglomeracji kanalizacyjnej Rypin.

Obszar opracowania nie jest uzbrojony w sieć kanalizacyjną, ścieki socjalno- bytowe odprowadzane są do indywidualnych systemów, tj. zbiorników bezodpływowych okresowo opróżnianych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Rysunek 15 Położenie obszaru opracowania na tle obowiązującego obszaru aglomeracji kanalizacyjnej „Rypin”
Źródło: Dz. Urz. Woj. kujawsko-pomorskiego z 2015 r. poz. 720

Emisja pyłów i gazów, ów i gazów

Planowany sposób zagospodarowania nie powinien przyczynić się do powstania znaczącego zagrożenia środowiska w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza. Wprowadzenie nakazu stosowania paliw ekologicznych nie powinien zwiększyć obecnego poziomu zanieczyszczenia.

Źródłem emisji będzie również zwiększony ruch pojazdów samochodowych dojeżdżających do terenów sportowych, jednak wpływ na wzrost emisji będzie niewielki ze względu na charakter tych pojazdów.

Wpływ na obszary chronione

Obszar objęty sporządzanym planem położony jest w znacznej odległości od obszarów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody, w tym Natura 2000: Bagienna Dolina Drwęcy, Dolina Drwęcy, Ostoja Lidzbarska, Mszar Płociczno, Torfowisko Mieleńskie, Dolina Dolnej Wisły, Włocławska Dolina Wisły i Nieszawska Dolina Wisły – jego zagospodarowanie nie będzie wywierało żadnego wpływu na zasoby przyrodnicze obszarów chronionych.

Obszar położony jest również z dala od innych obszarów objętych ochroną, stąd też planowany sposób jego zagospodarowania nie będzie wywierał żadnego wpływu na te obszary.

Oddziaływanie na florę i faunę

W związku z przekształceniem części terenu pod zabudowę usług sportu i rekreacji, dotychczasowa roślinność nie ulegnie znacznej zmianie. W projekcie planu winien znaleźć się zapis nakazujący maksymalne zachowanie istniejącej zieleni.

W obszarze występują zwierzęta pospolite związane z polami i ogrodami oraz ptaki pospolite charakterystyczne dla terenów pól. Przekształcenie obszaru spowoduje migrację części tych zwierząt na inne tereny rolne.

Oddziaływanie na ludzi, ochrona interesów osób trzecich

Wystąpią okresowe uciążliwości związane z procesem inwestycyjnym niepodlegające normowaniu w przepisach dotyczących ochrony środowiska.

Zagrożenie hałasem

Planowane nowe zagospodarowanie nie powinno w znaczny sposób wpłynąć na wzrost hałasu. Może to nastąpić okresowo w sezonie letnim

Odpady

Warunki gospodarowania odpadami określone są w ustawie o odpadach z dnia 14 grudnia 2013 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.). W gminie Rypin obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Rypin przyjęty Uchwałą Nr XXVII/159/13 Rady Gminy Rypin z dnia 12 kwietnia 2013 r.

Właściwe postępowanie z wytwarzanymi odpadami sprawi, że planowana zmiana zagospodarowania obszaru nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko.

Pola elektromagnetyczne

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego. Planowane zagospodarowanie nie przewiduje wprowadzania nowych emitorów. Dla istniejącej w obszarze linii elektroenergetycznych obowiązują strefy ograniczonego użytkowania.

Wpływ na krajobraz

Obszar objęty sporządzanym planem nie należy do obszarów cennych krajobrazowo. Wprowadzone nowe formy zagospodarowania nie zmienią zasadniczo dotychczasowej fizjonomii obszaru.

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Oddziaływanie planowanego zagospodarowania w obszarze analizy ma charakter lokalny, nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. Przyrodnicze predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej

Teren objęty niniejszym opracowaniem nie posiada udokumentowanych przeciwwskazań co do planowanego przeznaczenia obszaru objętego opracowywanym planem.

6. Ocena przydatności środowiska

Budowa geologiczna, ukształtowanie terenu oraz brak obszarów i obiektów objętych ochroną i predysponowanych do objęcia ochroną na analizowanym obszarze wskazuje że jest to obszar dobry do lokalizacji planowanego zagospodarowania.

7. Uwarunkowania ekofizjograficzne

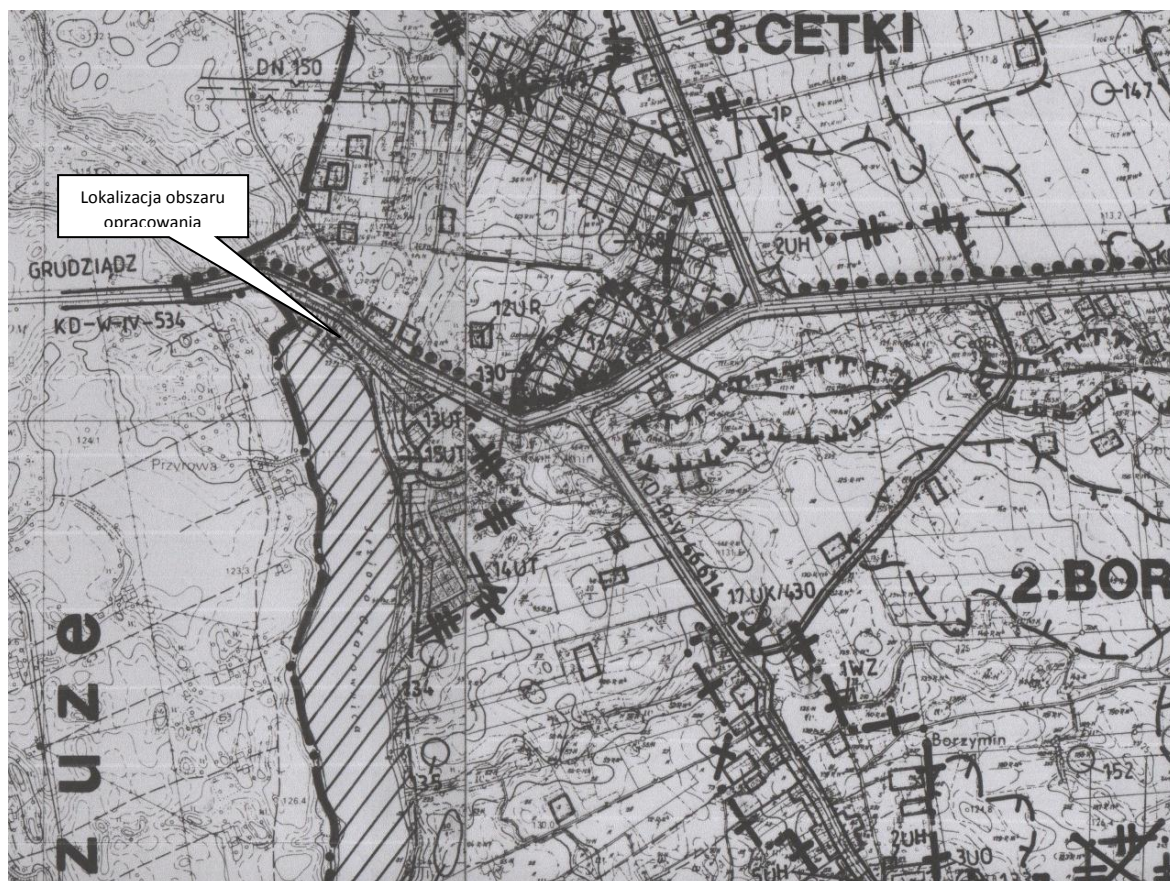
a) przydatność poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

Teren planowany do przeznaczenia na funkcję usług sportu i rekreacji jest terenem o dobrych warunkach do zainwestowania,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin przyjęte zostało Uchwałą Nr 128/2001 Rady Gminy Rypin z dnia 6 czerwca 2001 roku. Studium gminy Rypin zostało sporządzone i uchwalone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. nr 15 poz. 139 z późn. zm.), w której zarówno forma jak i merytoryczny zakres ustaleń tego dokumentu nie były doprecyzowane, a więc pozostawiały znaczny margines swobody dla samorządów i zespołów autorskich.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin uwzględniając progi i ograniczenia rozwoju przestrzennego gminy wyznaczono preferowane kierunki rozwoju dla działań inwestorskich.

W studium gminy Rypin określono między innymi obszary do rozwoju funkcji turystycznej, które wyznaczono również na rysunku studium. W tekście studium, w pkt. 2.8.5. „Charakterystyka układu osadniczego” dokonano próby koncentrowania zabudowy w większych wykształconych strukturach. Miejscowość Borzymin wyznaczona została jako tereny rozwojowe do działań inwestycyjnych między innymi pod funkcję rekreacyjno- turystyczną. Teren planowany do objęcia projektem miejscowego planu, położony w wyznaczonym na rysunku studium obszarze stanowiącym – tereny zabudowy rekreacyjno-turystycznej.

Rysunek 16 Obszar objęty opracowaniem na tle mapy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Rysunek studium (fragment mapy)

b) tereny, których użytkowanie i zagospodarowanie, z uwagi na cechy zasobów środowiska i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej

Należy utrzymać istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia, w celu umożliwienia migracji drobnych zwierząt.

c) określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska oraz wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują.

W obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie występują obszary i obiekty objęte ochroną.